

Bijlage IV: Voorbeelden beslissingstabellen (van doel tot regels)

Datum: 15 oktober 2019

Versie: Definitief versie 2.0, ter vaststelling door het PMT

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Toegepaste principes.....	2
3. Variant 1: Nieuwe regels doelgericht opstellen	6
3.1 Voorbeeld 1 – Ontgraven van grond bij een waterkering	6
3.2 Voorbeeld 2 – Onttrekken oppervlaktewater	9
3.3 Voorbeeld 3 – Boom planten	11
3.4 Voorbeeld 4 – Doorstroming en dam met duiker	14
4. Variant 2: Bestaande regels doelgericht maken	17
4.1 Voorbeeld 1 – Af- en aanvoeren, lozen en onttrekken oppervlaktewater	17
4.2 Voorbeeld 2 – Steiger aanleggen	19

1. Inleiding

Deze bijlage toont de inhoudelijke doorwerking van doelgerichte digitale regelgeving. Alle componenten die in paragraaf 4.3 zijn belicht worden hier met concrete voorbeelden met elkaar in verbinding gebracht en inhoudelijk uitgewerkt. Daarbij worden 2 varianten toegepast, corresponderend met de varianten in paragraaf 4.2. De uitwerkingen van de voorbeelden zijn het gevolg van werksessies en dienen ter inspiratie, de inhoudelijke invulling is subjectief en volledig uitgewerkt. De uitwerking van de juridische regels komt terug in bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening en van de toepasbare regels in bijlage VI Voorbeelden toepasbare regels. Allebei deze bijlagen vinden hun oorsprong in deze bijlage, middels de toegepaste principes en beslissingstabellen.

2. Toegepaste principes

Om regels doelgericht op te stellen zijn enkele voorbeelden uitgewerkt. Deze voorbeelden volgen de generieke processtappen om te komen tot juridische- en toepasbare regels. Bij elke processtap zijn keuzes te maken. Wat deze keuzes inhouden wordt hieronder eerst in algemene zin toegelicht, om vervolgens specifiek toe te lichten met voorbeelden.

1. Doelenboom

Toelichting:

- Paragraaf 4.3.1 Doelenboom
- Bijlage VIII Doelenboom

Beschrijving:

Gestructureerde weergave van de doelen van het waterschap. Hiermee wordt locatiegericht inzichtelijk waarom voor een activiteit regels worden gesteld.

Keuzes:

- Bestaande doelenboom, inhoud van de doelenboom
 - o Toepassen van de doelenboom zoals opgenomen in Bijlage X - Voorbeeld Doelenboom (toegepast in deze bijlage).
 - o Eigen doelenboom opstellen en toepassen.
- Doelen oppakken vanaf een niveau
 - o Het hoogste operationele niveau, ofwel functies (toegepast in deze bijlage).
 - o Doelen abstracter of operationeler toe te passen.
- Doorwerking
 - o Doelenboom toepassen om regelgeving in de waterschapsverordening te verantwoorden (toegepast in deze bijlage).
 - o Andere instrumenten dan de waterschapsverordening verbinden.

2. Sturingsfilosofie (1) – type organisatie

Toelichting:

- Paragraaf 1.4.1 Brede verkenning sturingsstijlen
- Paragraaf 4.3.2 Sturingsfilosofie

Beschrijving:

Principiële uitspraak van de organisatie op verschillende facetten. Onder andere welke rol gewenst wordt geacht in de fysieke leefomgeving.

Keuzes:

- Regulerend, presterend, samenwerkend en/of responsief
 - o Samenwerkend als basis en daarbij kijkend naar een passende sturingslijn per doel (toegepast in deze bijlage).
 - o Andere mogelijkheid is om andere sturingsstijlen te kiezen, met andere focus.
- Focus
 - o Alleen gericht op waterschapsverordening (toegepast in deze bijlage).
 - o Overkoepelend sturen, per opgave en thema gericht, objectgericht of doelgericht.
- Instrumenten
 - o De waterschapsverordening en samenhangende plichten als instrument (toegepast in deze bijlage).
 - o Kijken of doelen bewerkstelligd kunnen worden met andere instrumenten van waterschap of dat regels landen in omgevingsdocumenten van andere overheden.
- Doorwerking
 - o Sturingsfilosofie alleen toepassen ter inspiratie (toegepast in deze bijlage).
 - o Sturingsfilosofie binnen de volledige organisatie door laten werken.

3. Werkingsgebieden

Toelichting:

- Paragraaf 4.3.3 Werkingsgebieden
- Bijlage X Werkingsgebieden

Beschrijving:

De geografische aanwijzing waarop de regelgeving van toepassing is, de reikwijdte. Met mogelijkheden om vragen slim te laten beantwoorden.

Keuzes:

- De basis
 - o Het opstellen van een toelichtende beschrijving, er is geen functionaliteit om de werkingsgebieden operationeel te maken (toegepast in deze bijlage).
 - o Het als organisatie technisch, volledig en hiërarchisch inrichten van een geografisch informatiesysteem, gerelateerd aan legger en beheerregister.
- Termen
 - o Gebruik van generieke termen, die herkenbaar zijn (toegepast in deze bijlage).
 - o Als organisatie een eigen terminologie hanteren.

4. Activiteiten

Toelichting:

- Paragraaf 4.3.4 Activiteiten
- Bijlage IX Activiteiten

Beschrijving:

Handelingen van de initiatiefnemer in de fysieke leefomgeving. De wijze waarop de initiatiefnemer in aanraking komt met de regelgeving van het waterschap.

Keuzes:

- Definitie activiteiten
 - o Kies de termen volgens bijlage IX Activiteiten (toegepast in deze bijlage).
 - o Hanteer eigen termen voor activiteiten, die gangbaar zijn in de organisatie.
- Functionele of elementaire activiteiten
 - o Gezien de kennisontwikkeling en een pragmatische insteek toepassen van functionele activiteiten (toegepast in deze bijlage).

- Het regelbeheer volledig inrichten met elementaire activiteiten.
- Doorwerking functionele structuur
 - De functionele structuur conform bijlage IX Activiteiten (toegepast in deze bijlage).
 - De functionele structuur op een andere manier inrichten, zolang voldaan wordt aan minimale eisen volgens STOP/TPOD is lokale vrijheid mogelijk.

5. Effecten

Toelichting:

- Paragraaf 4.3.5 Beslissingstabellen

Beschrijving:

Om vanuit de doelen regels te kunnen opstellen zijn de risico's en kansen van activiteiten op betreffende locatie benodigd. Een objectieve beschrijving zonder waardeoordeel. Voor het effect komen de aspecten doelenboom, sturingsfilosofie, werkingsgebied en activiteit samen. Nu is het aan de organisatie om hier een waardeoordeel aan te hangen, om op éénduidige manier invulling te kunnen geven aan de beslissingstabel.

Keuzes:

- Expliciet of impliciet
 - Kies in variant 1 voor het expliciet beschouwen van de effecten, voor een objectieve afweging (toegepast in deze bijlage). In variant 2 wordt het niet expliciet meegenomen.
 - Deze stap overslaan en meer subjectieve afwegingen toe te staan.
- Relatie met huidige regelgeving
 - In variant 2 uitgaan van huidige regelgeving, waarbij effect al is beschouwd (toegepast in deze bijlage).
 - Huidige regelgeving via effecten optimaliseren.

6. Sturingsfilosofie (2) – Manier van reguleren

Toelichting:

- Paragraaf 1.4.1 Brede verkenning sturingsstijlen
- Paragraaf 4.3.2 Sturingsfilosofie

Beschrijving:

Nu de effecten in beeld zijn dient een waardeoordeel toegevoegd te worden om te zorgen dat de organisatorische en maatschappelijk opgaven voor de betreffende activiteiten het realiseren van de doelen mogelijk maakt.

Keuzes:

- Organisatorische opgaven
 - Kiezen voor een hypothetische organisatorische opgave in fictief beheergebied (toegepast in deze bijlage).
 - De werkelijke locatiegerichte opgaven integreren.
- Maatschappelijke opgaven
 - Uitgaan van een hypothetische maatschappelijke opgave in fictief beheergebied (toegepast in deze bijlage).
 - De werkelijke locatiegerichte opgaven te integreren.

7. Beslissingstabellen

Toelichting:

- Paragraaf 4.3.5 Beslissingstabellen

Beschrijving:

De beslissingstabellen creëren structuur, consistentie en overzicht om regelgeving in te richten; dit kan in een digitaal regelbeheer applicatie.

Keuzes:

- Offline of in applicatie
 - o Het offline werken met beslissingstabellen in Word, aangezien geen aanbesteding rondom tooling heeft plaatsgevonden (toegepast in deze bijlage).
 - o Tooling aanschaffen en beslissingstabellen in geschikte tooling vormgeven.
- Variant 1, 2 of 3
 - o Toepassen van variant 1 en 2 (toegepast in deze bijlage).
 - o Focus volledig op een variant: 1, 2 of 3.

8. Juridische regels

Toelichting:

- Hoofdstuk 2 e waterschapsverordening: juridisch beschouwd
- Paragraaf 4.3.6 Juridische regels
- Bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening (juridische regels)

Beschrijving:

De juridische regels zijn de bindende regels die van toepassing zijn voor de initiatiefnemers. Vanuit de beslissingstabel zijn deze door te vertalen naar inhoudelijke juridische regels met een structuur voor de waterschapsverordening.

Keuzes:

- Manier van schrijven
 - o Gebruik uitgangspunten voor opstellen regels (toegepast in deze bijlage).
 - o Andere of geen spelregels/uitgangspunten toepassen voor het schrijven.
- Manier van structureren
 - o Variatie aan mogelijke structureren voor de inhoudelijke juridische regels in de waterschapsverordening: object-, opgave-, activiteit-, en doelgericht.
 - o Maak een keuze uit toe te passen structuur voor de regels en pas deze toe (toegepast in deze bijlage).

9. Toepasbare regels

Toelichting:

- Paragraaf 4.3.7 Toepasbare regels
- Bijlage VI Voorbeeld toepasbare regels

Beschrijving:

De toepasbare regels zijn de gebruiksvriendelijke regels voor de initiatiefnemers. Vanuit de beslissingstabel is de inhoud door te vertalen naar inhoudelijke toepasbare regels.

Keuzes:

- Volledigheid
 - o Maak volledige set van toepasbare regels per beslissingstabel (toegepast in bijlage VI).
 - o Maak een deel van de regels toepasbaar.
- Omgeving van beslisstructuur
 - o Het offline werken met beslissingstabellen in Word, aangezien geen aanbesteding rondom tooling heeft plaatsgevonden (toegepast in deze bijlage).
 - o Vormgeven van toepasbare regels in geschikte tooling.

3. Variant 1: Nieuwe regels doelgericht opstellen

Nieuwe juridische en toepasbare regels creëren op basis van doelen en effecten, zonder hierbij terug te vallen op bestaande regelgeving. De benodigde informatie komt samen in beslissingstabellen. Bij de uitwerking zijn alle stappen van doelgerichte digitale regelgeving doorlopen. In deze bijlage leidt dat uiteindelijk tot volledig gevulde beslissingstabellen bij elk desbetreffende voorbeeld. Vanuit elke beslissingstabel wordt in bijlage V en bijlage VI gekomen tot juridische regels en toepasbare regels. Deze bijlage vormt de herkomst en de bron van de inhoud.

3.1 Voorbeeld 1 – Ontgraven van grond bij een waterkering

Context:

In dit voorbeeld is gekozen voor de activiteit 'ontgraven van grond', behorende bij het werkingsgebied van de waterkering. Daarbij is geanalyseerd welke doelen, sturingsfilosofie en effecten hier relevant zijn. Dit heeft uiteindelijk geleid tot figuur 1.

1. Doelenboom

Uitkomsten doelen (behorende bij ontgraven van grond bij een waterkering):

- waterkering voldoende hoogte;
- waterkering voldoende stabiel;
- waterkering voldoende erosiebestendig.

2. Sturingsfilosofie (1) – type organisatie

Gekozen sturing:

- Samenwerkend, overkoepelend als organisatie.
- Regulerend, bij de doelen (beschermd tegen overstromen, voldoende water en schoon water).

3. Werkingsgebieden

Uitkomsten werkingsgebieden:

- waterkering
 - o waterkering met opgave
 - o waterkering zonder opgave
 - primaire waterkering (zonder opgave)
 - overige waterkering (zonder opgave)
 - regionale waterkering
 - polderkering

4. Activiteiten

Uitkomsten activiteit:

- functioneel: Ontgraven van grond
- elementair: Ontgraven van grond

5. Effecten

Uitkomsten effecten (in relatie tot ontgraven grond):

Tabel 1. Bijlage IV

<u>Doel</u>	<u>Ontgraven van grond: risico</u>	<u>Gevolg risico in beslissingstabel</u>	<u>Ontgraven van grond: kans</u>	<u>Gevolg kans in beslissingstabel</u>
<i>Hoogte van waterkering</i>	De hoogte van de waterkering kan onder de normen gaan	Criteria voor locatie, diepte en hoeveelheid grond	Compensatie maatregelen (voor andere doelen)	Handelingsruimte binnen maatwerk/vergunningplicht
<i>Stabiliteit van waterkering</i>	De vermindering van grond zorgt voor een mindere stabiele waterkering	Criteria voor locatie, diepte en hoeveelheid grond en duur activiteit	Compensatie maatregelen (voor andere doelen)	Handelingsruimte binnen maatwerk/vergunningplicht
<i>Erosiebestendigheid van waterkering</i>	Aantasting van de grasmat, met lokale erosie	Criteria voor locatie, hoeveelheid grond en duur activiteit	Compensatie maatregelen (voor andere doelen)	Handelingsruimte binnen maatwerk/vergunningplicht

6. Sturingsfilosofie (2) – manier van reguleren

Gekozen sturing:

- ja, tenzij
- risicogestuurd
- regulerend en samenwerkend

7. Beslissingstabellen

Uitkomst: beslissingstabel

Verplichting bij het ontgraven van grond in beperkingengebied van waterkering										
Criterion 1	Activiteit ontgraven grond	ja								nee
Criterion 2	Initiatief in beperkingengebied van waterkering	ja							nee	-
Criterion 3	Status van waterkering	zonder opgave						met opgave	-	-
Criterion 4	Categorie van waterkering	regionaal of overig					primair	-	-	-
Criterion 5	Diepte ontgraving in [m]	<= 0,5			> 0,5		-	-	-	-
Criterion 6	Oppervlakte ontgraving in [m ²]	<= 5			> 5		-	-	-	-
Criterion 7	Duur ontgraving	<= 1 week	> 1 week en <= 3 maanden	> 3 maanden	-	-	-	-	-	
Uitkomst	Verplichting	zorgplicht	algemene regel	algemene regel met meldplicht	algemene regel met meldplicht	vergunningplicht	vergunningplicht	algeheel verbod	n.v.t.	n.v.t.
Doel 1	Impact op kerende hoogte van waterkering	zeer klein	zeer klein	zeer klein	klein	groot	groot	zeer groot	n.v.t.	n.v.t.
Doel 2	Impact op stabiliteit van waterkering	zeer klein	klein	klein	matig	groot	groot	zeer groot	n.v.t.	n.v.t.
Doel 3	Impact op erosiebestendigheid van waterkering	zeer klein	klein	matig	matig	groot	groot	groot	n.v.t.	n.v.t.
Doel 4	Impact op functie van waterkering (max)	zeer klein	klein	matig	matig	groot	groot	zeer groot	n.v.t.	n.v.t.

Figuur 1. Bijlage IV. Beslissingstabel voor ontgraven van grond bij waterkering en bijbehorende doelen

Algemene toelichting bij criteria:

1. Dit is de activiteit van de initiatiefnemer in de fysieke leefomgeving.
2. Dit is de locatie waar het initiatief plaatsvindt en het gebied waarin het geheel van regels van toepassing is.

3. Waterkeringen kunnen een opgave kennen. Dit betekent dat in de toekomst een kadeverbetering of buitengewoon onderhoud zal plaatsvinden. Gedurende de doorlooptijd van deze verbetering kunnen tijdelijk andere plichten gelden. Specificering van de locatie.
4. Waterkeringen zijn onderverdeeld in veiligheidsklassen. Bij elk type waterkering kunnen daardoor verschillende plichten gelden. Voor primaire waterkeringen gelden strengere eisen dan voor regionale of overige waterkeringen. Specificering van de locatie.
5. Waterkeringen bieden veiligheid voor het achterland. Door een ontgraving is het mogelijk dat de waterkering niet voldoende hoogte, voldoende stabiliteit en voldoende erosiebestendigheid heeft. Daarom worden grenzen gesteld aan de diepte van de ontgraving. Ander plichten kunnen gelden bij bepaalde grenswaarden.
6. Waterkeringen bieden veiligheid voor het achterland. Door een ontgraving is het mogelijk dat de waterkering niet voldoende hoogte, voldoende stabiliteit en voldoende erosiebestendigheid heeft. Daarom worden grenzen gesteld aan de oppervlakte van de ontgraving. Ander plichten kunnen gelden bij bepaalde grenswaarden.
7. Waterkeringen bieden veiligheid voor het achterland. Door een ontgraving is het mogelijk dat de waterkering niet voldoende hoogte, voldoende stabiliteit en voldoende erosiebestendigheid heeft. Daarom worden grenzen gesteld aan de duur van de ontgraving. Andere plichten kunnen gelden bij bepaalde grenswaarden.
8. De doelen geven invulling aan de overweging van welke plichten van toepassing zijn bij de activiteit en de bijbehorende specifieke criteria.

8. Juridische regels

Uitkomsten: juridische regels

- Zie bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening (juridische regels).

9. Toepasbare regels

Uitkomsten: toepasbare regels

- Zie bijlage VI Voorbeelden toepasbare regels.

3.2 Voorbeeld 2 – Onttrekken oppervlaktewater

Context:

In dit voorbeeld is gekozen voor de activiteit 'Onttrekken oppervlaktewater', behorende bij het werkingsgebied van het oppervlaktewaterlichaam. Daarbij is geanalyseerd welke doelen, sturingsfilosofie en effecten hier relevant zijn. Dit heeft uiteindelijk geleid tot figuur 2.

1. Doelenboom

Uitkomsten doelen (behorende bij onttrekken oppervlaktewater):

- voldoende water
- waterpeil passend bij maatschappelijke functie
- goede chemische en ecologische toestand
- biodiversiteit behouden en vergroten
- vlotte en veilige doorvaart scheepvaart
- maatschappelijke gebruikersfunctie

2. Sturingsfilosofie (1) – type organisatie

Gekozen sturing:

- Samenwerkend, als organisatie.
- Samenwerkend, bij doelen: waterpeil passend bij maatschappelijke functie, biodiversiteit vergroten en behouden, maatschappelijke gebruikersfunctie, vlotte en veilige doorvaart.
- Regulerend, bij de doelen: voldoende water, goede ecologische en chemische toestand.

3. Werkingsgebieden

Uitkomsten werkingsgebieden:

- oppervlaktewaterlichaam
- overig beheergebied

4. Activiteiten

Uitkomsten activiteit:

- functioneel: Onttrekken van oppervlaktewater
- elementair: N.v.t.

5. Effecten

Uitkomsten effecten (in relatie tot onttrekken oppervlaktewater):

Tabel 2. Bijlage IV

<u>Doel</u>	<u>Onttrekken van opp water: risico</u>	<u>Gevolg risico in beslissingstabel</u>	<u>Onttrekken van opp water: kans</u>	<u>Gevolg kans in beslissingstabel</u>
<i>Voldoende water</i>	Kan leiden tot gebrek aan voldoende water	Criteria voor locatie, peil en duur	Lozen op locatie met watertekort	Handelingsruimte binnen maatwerk / vergunningsplicht
<i>Waterpeil</i>	Kan leiden tot verlaagd waterpeil	Criteria voor locatie, peil en duur	Lozen op droogtegevoelige locatie	Handelingsruimte binnen maatwerk / vergunningsplicht
<i>Scheepvaart</i>	Kan leiden tot beperkingen scheepvaart	Criteria voor locatie, peil en duur	-	-
<i>Maatschappelijke gebruikersfunctie</i>	Kan leiden tot vermindering van gebruik	Criteria voor locatie, peil en duur	Compensatie (maatschappelijke doelen)	Handelingsruimte binnen maatwerk / vergunningsplicht

6. Sturingsfilosofie (2) – manier van reguleren

Gekozen sturing:

- ja, tenzij
- risicogestuurd
- r egulerend en samenwerkend

7. Beslissingstabellen

Uitkomst: beslissingstabel

Verplichting bij het onttrekken van oppervlaktewater in beperkingengebied van oppervlaktewaterlichaam							
criterium 1	Activiteit onttrekken oppervlaktewater	ja				nee	
criterium 2	Initiatief in beperkingengebied van oppervlaktewaterlichaam	binnen			buiten	-	
criterium 3	Invloed op peil	niet peilverlagend		peilverlagend	- -		
criterium 4	Duur van de onttrekking	niet permanent	permanent	- -		- -	
Uitkomst	Verplichting	algemene regel	vergunningplicht	vergunningplicht	n.v.t. n.v.t.		
Doel 1	Impact op functie van oppervlaktewaterlichaam	klein	groot	groot	n.v.t. n.v.t.		

Figuur 2. Bijlage IV. Beslissingstabel voor het onttrekken van oppervlaktewater en bijbehorende doelen

Algemene toelichting bij criteria:

1. Dit is de activiteit van de initiatiefnemer in de fysieke leefomgeving.
2. Oppervlaktewaterlichamen geven ruimte aan voldoende water. Om dit te borgen is regelgeving van toepassing op een oppervlaktewaterlichaam.
3. Het is mogelijk dat het onttrekken van oppervlaktewater leidt tot een peilverlaging. Daarmee wordt bedoeld dat het waterpeil van het oppervlaktewaterlichaam zakt en sprake is van een peilverlaging (afwijkend van het vastgestelde peilbesluit). Gezien de effecten op de doelen kunnen hiervoor plichten gelden.
4. De duur van de peilverlaging heeft invloed op de effecten op het watersysteem. Daarom gelden hier bij verschillende grenswaarden andere plichten.
5. Het doel geeft invulling aan de overweging van welke plichten van toepassing zijn bij de activiteit en de bijbehorende specifieke criteria.

8. Juridische regels

Uitkomsten: juridische regels

- Zie bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening (juridische regels)

9. Toepasbare regels

Uitkomsten: toepasbare regels

- Zie bijlage VI Voorbeelden toepasbare regels

3.3 Voorbeeld 3 – Boom planten

Context:

In dit voorbeeld is gekozen voor de activiteit 'Boom planten', behorende bij het werkingsgebied van de waterkering. Daarbij is geanalyseerd welke doelen, sturingsfilosofie en effecten hier relevant zijn. Dit heeft uiteindelijk geleid tot figuur 3.

1. Doelenboom

Uitkomsten doelen (behorende bij ontgraven van grond bij een waterkering):

- hoogte van waterkering
- stabiliteit van waterkering
- erosiebestendigheid van waterkering
- toekomstige uitbreiding
- beheren en onderhouden
- biodiversiteit

2. Sturingsfilosofie (1) – type organisatie

Gekozen sturing:

- Samenwerkend, als organisatie.
- Samenwerkend, bij doelen: toekomstige uitbreiding, biodiversiteit en kwetsbare natuur.
- Regulerend, bij de doelen: keren van water, beheren en onderhouden.

3. Werkingsgebieden

Uitkomsten werkingsgebieden:

- overige waterkering
- regionale waterkering
 - o beschermingszone regionale waterkering
 - o waterstaatswerk regionale waterkering
 - binnen waterstaatswerk
 - buiten waterstaatswerk

4. Activiteiten

Uitkomsten activiteit:

- Functioneel: Boom planten.
- Elementair: Niet toegepast (mogelijk: grond verwijderen, grond belasten, object aanbrengen en grond in trilling brengen).

5. Effecten

Uitkomsten effecten (in relatie tot bomen planten):

Tabel 3. Bijlage IV

Doel	Boom planten: risico	Gevolg risico in beslissingstabel	Boom planten: kans	Gevolg kans in beslissingstabel
Hoogte van waterkering	Ontgronding zorgt voor onstabiliteit of tekort in hoogte	Criteria voor: type kering, zone, hoogte boom en afstand bomen	Robuustheid in aanleg	Handelingsruimte binnen maatwerk/ vergunningsplicht
Stabiliteit van waterkering	Boom staat latere uitbreiding in de weg	Criteria voor: zettingsgevoelig gebied	Robuustheid in aanleg	Handelingsruimte binnen maatwerk/ vergunningsplicht
Erosiebestendigheid van waterkering	Aantasting van de grasmat door aanwezigheid, met lokale erosie	Criteria voor locatie en afstand tussen bomen	Compensatie maatregelen (voor andere doelen)	Handelingsruimte binnen maatwerk/ vergunningsplicht
Beheren en onderhouden	Beheer en onderhoud worden lastiger	Criteria voor: zone, hoogte boom en afstand bomen	Onderhoud-vriendelijke bomen	Handelingsruimte binnen maatwerk/ vergunningsplicht
Biodiversiteit	-	-	Toename door vergroening van de leefomgeving	Evt. opnemen in beslissingstabel

6. Sturingsfilosofie (2) – manier van reguleren

Gekozen sturing:

- ja, tenzij
- risicogestuurd
- regulerend en samenwerkend

7. Beslissingstabellen

Uitkomst: beslissingstabel

Verplichting bij boom planten in beperkingengebied van waterkering										
criterium 1	Activiteit boom planten	ja								nee
criterium 2	Beperkingengebied van waterkering	ja							nee	-
criterium 3	Categorie van waterkering	primaire of regionaal						overig	-	-
criterium 4	Zonering waterkering	waterstaatswerk					beschermingszone	-	-	-
criterium 5	Initiatief in zettingsgevoelig gebied	binnen	buiten				-	-	-	-
criterium 6	Hoogte van boom in [m]	-	<= 1,5		> 1,5		-	-	-	-
criterium 7	Afstand tussen bomen in [m]	-	<= 5	> 5	<= 5	> 5	-	-	-	-
Uitkomst	Verplichting	vergunningplicht	algemene regel met meldplicht	algemene regel met meldplicht	vergunningplicht	vergunningplicht	algemene regel	zorgplicht	n.v.t.	n.v.t.

Doel 1	Impact op kerende hoogte van waterkering	groot	matig	matig	groot	groot	zeer klein	zeer klein	n.v.t.	n.v.t.
Doel 2	Impact op stabiliteit van waterkering	groot	matig	klein	matig	klein	klein	zeer klein	n.v.t.	n.v.t.
Doel 3	Impact erosiebestendigheid van waterkering	groot	matig	klein	matig	klein	klein	zeer klein	n.v.t.	n.v.t.
Doel 4	Impact op functie van waterkering (max)	groot	matig	matig	groot	groot	klein	zeer klein	n.v.t.	n.v.t.

Figuur 3. Bijlage IV. Beslissingstabel voor boom planten in regionale waterkering en bijbehorende doelen

Algemene toelichting bij criteria:

1. Dit is de activiteit van de initiatiefnemer in de fysieke leefomgeving.
2. Dit is de locatie waar het initiatief plaatsvindt en het gebied waarin het geheel van regels van toepassing is.
3. Waterkeringen zijn onderverdeeld in veiligheidsklassen. Bij elk type waterkering kunnen daardoor verschillende plichten gelden. Specificering van de locatie.
4. Waterkeringen worden beschermd door zoneringen toe te kennen waar regelgeving van toepassing is. Bij de verschillende zoneringen kunnen verschillende plichten gelden. Specificering van de locatie.
5. Waterkeringen waarbij bodemdaling plaatsvindt zullen langzaam verzakken. Hierdoor is vaker onderhoud nodig en kunnen verschillende plichten gelden.
6. De hoogte van de boom heeft invloed op de kans dat deze omwaait. Door de ontgrondingskuil die dit met zich meebrengt kunnen onveilige situaties ontstaan. Het gaat om de uiteindelijk te bereiken hoogte en dus ook voor bij het planten.
7. Doordat bomen kunnen omwaaien kan een ontgrondingskuil ontstaan, wat een onveilige situatie met zich meebrengt. Daarom kunnen plichten gelden voor de onderlinge afstand. Het gaat om de afstand van stam tot stam.
8. De doelen geven invulling aan de overweging van welke plichten van toepassing zijn bij de activiteit en de bijbehorende specifieke criteria.

8. Juridische regels

Uitkomsten: juridische regels

- Zie bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening (juridische regels).

9. Toepasbare regels

Uitkomsten: toepasbare regels

- Zie bijlage VI Voorbeelden toepasbare regels.

3.4 Voorbeeld 4 – Doorstroming en dam met duiker

Context:

In dit voorbeeld is gekozen voor het doel 'Doorstroming' en de activiteit 'Dam met duiker', behorende bij het werkingsgebied van het oppervlaktewaterlichaam. Daarbij is geanalyseerd welke doelen, sturingsfilosofie en effecten hier relevant zijn. Dit heeft uiteindelijk geleid tot figuur 4, 5 en 6.

1. Doelenboom

Uitkomsten doelen:

- doorstroming waarborgen

2. Sturingsfilosofie (1) – type organisatie

Gekozen sturing:

- samenwerking en participatie faciliteren

3. Werkingsgebieden

Uitkomsten werkingsgebieden:

- oppervlaktewaterlichaam

4. Activiteiten

Elementaire activiteiten relevant voor het doel doorstroming waarborgen:

- grond aanbrengen
- grond verwijderen
- lozen
- oppervlaktewater aan- en afvoeren
- object aanleggen
- object wijzigen
- object verwijderen

Elementaire activiteiten (m.b.t. doorstroming) verbinden met functionele activiteit dam met duiker

Tabel 4. Bijlage IV

<u>Elementaire activiteiten</u>	<u>Functionele activiteit:</u> <u>Dam met duiker</u>	<u>Overweging</u>
Grond aanbrengen	✓	
Grond verwijderen	✓	Tijdens uitvoering
Lozen		
Oppervlaktewater aan- afvoeren	✓	Tijdens uitvoering
Object aanleggen	✓	
Object wijzigen		
Object verwijderen		

5. Effecten

Uitkomst:

Zit in de beslissingstabellen verweven, elementaire activiteiten verbonden aan doelen.

6. Sturingsfilosofie (2) – manier van reguleren

Gekozen sturing:

Niet van toepassing.

7. Beslissingstabellen

Stap 1: Elementaire activiteiten schematiseren met doelen

Stap 1.1 doorstroming waarborgen oppervlaktewaterlichaam bij grond aanleggen

Effect grond aanbrengen op doorstroming bij oppervlaktewater voldoende geborgd

Type watergang	Primair								Secundair		Tertiair		
Breedte	<= x				>x				<= y	>y	<=z	>z	
Volume	<= a		>a		-	-	-	-	-	-	-	-	
Hoogte	<=h	>h	-	-	-	-	-	-	<=h	>h	-	-	
Uitkomst	V	x	x	x	x	x	x	x	x	V	x	V	x

Stap 1.2 doorstroming waarborgen oppervlaktewaterlichaam bij grond verwijderen

Effect grond verwijderen op doorstroming bij oppervlaktewater voldoende geborgd

Type watergang	Primair								Secundair		Tertiair		
Breedte	<= x				>x				<= y	>y	<=z	>z	
Volume	<= a		>a		-	-	-	-	-	-	-	-	
Hoogte	<=h	>h	-	-	-	-	-	-	<=h	>h	-	-	
Uitkomst	V	x	x	x	x	x	x	x	x	V	x	V	x

Stap 1.3 doorstroming waarborgen oppervlaktewaterlichaam bij object aanleggen

Effect object aanbrengen op doorstroming bij oppervlaktewater voldoende geborgd

Type watergang	Primair								Secundair		Tertiair		
Breedte	<= x				>x				<= y	>y	<=z	>z	
Volume	<= a		>a		-	-	-	-	-	-	-	-	
Hoogte	<=h	>h	-	-	-	-	-	-	<=h	>h	-	-	
Uitkomst	V	x	x	x	x	x	x	x	x	V	x	V	x

Figuur 4. Effecten van grond aanbrengen, grond verwijderen en object aanbrengen op doorstroming van oppervlaktewaterlichaam

Algemene toelichting bij criteria:

1. Oppervlaktewaterlichamen zijn onderverdeeld verschillende klassen en typen. Bij elk type oppervlaktewaterlichaam kunnen daardoor verschillende plichten gelden.
2. De doorstroming wordt beïnvloed door de breedte, volume en hoogte van het object dat in het oppervlaktewaterlichaam geplaatst wordt. Daarom zullen bepaalde grenswaarden van toepassing zijn die tot verschillende plichten zullen leiden.

Stap 2: Per doel bepalen wat effecten zijn van de elementaire activiteiten

Plicht per doel, totaal effect

Plicht ten aanzien van de doorstroming

	Ja				Nee			
Effect grond aanbrengen op doorstroming bij oppervlaktewater voldoende geborgd								
Effect object aanbrengen op doorstroming bij oppervlaktewater voldoende geborgd	Ja		Nee		-		-	
Effect grond verwijderen op doorstroming bij oppervlaktewater voldoende geborgd	Ja	Nee	-	-	-	-	-	-
Uitkomst	Z	V	V	V	V	V	V	V

Plicht ten aanzien van de gebied beschermd tegen overstromen

	Ja				Nee			
Effect grond aanbrengen op gebied beschermd tegen overstromen geborgd								
Effect object aanbrengen op gebied beschermd tegen overstromen geborgd	Ja		Nee		-		-	
Effect grond verwijderen op gebied beschermd tegen overstromen geborgd	Ja	Nee	-	-	-	-	-	-
Uitkomst	Z	V	V	V	V	V	V	V

Wordt voldaan aan criteria ten aanzien van de samenwerking en participatie

	Ja				Nee			
Criteria ten aanzien van samenwerking								
Criteria ten aanzien van participatie	Ja		Nee		-		-	
etc.	Ja	Nee	-	-	-	-	-	-
Uitkomst	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Figuur 5. Bijlage IV. Uitkomsten van plichten met betrekking tot het behalen van doelen

Algemene toelichting bij criteria:

1. Grond aanbrengen, object aanbrengen en grond verwijderen hebben effect op de doorstroming van het oppervlaktewaterlichaam. Daarom is bepaald of dit wel of niet leidt tot borging van het doel doorstroming en daardoor kunnen verschillende plichten gelden.
2. Grond aanbrengen, object aanbrengen en grond verwijderen hebben effect op bescherming van het gebied tegen overstromen. Daarom is bepaald of dit wel of niet leidt tot borging van het doel bescherming tegen overstromen en daardoor kunnen verschillende plichten gelden.
3. Grond aanbrengen, object aanbrengen en grond verwijderen kunnen vorm krijgen middels samenwerking en/of participatie. Daarom is invulling gegeven aan de mogelijkheid dat in deze situatie verschillend met de plichten wordt omgegaan.

Stap 3: Van elementaire activiteiten naar functionele activiteiten

Dam met duiker in werkingsgebied oppervlaktewaterlichaam

Plicht ten aanzien van de <u>doorstroming</u>	M	M	M
Plicht ten aanzien van de <u>gebied beschermd tegen overstromen</u>	Z	Z	Z
Plicht ten aanzien van ...	V	V	V
Plicht ten aanzien van ...	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wordt voldaan aan criteria ten aanzien van de <u>samenwerking en participatie</u>	Ja	Nee	Nee
Heeft Delfland een opgave	-	Nee	Ja		
Uitkomst	Zorgpl.	Verg.	Verg.+contact		

Figuur 6. Bijlage IV. Plichten die van toepassing zijn bij een dam met duiker in een oppervlaktewaterlichaam

Algemene toelichting bij criteria:

1. De uitkomst geeft een richting hoe tot een uitkomst wordt gekomen indien geredeneerd wordt vanuit doelen. Dit is niet volledig sluitend uitgewerkt, aangezien het een experimentele casus betreft. De uiteindelijke plichten zijn afhankelijk van de organisatorische uitspraken en context.

8. Juridische regels

Uitkomsten: niet uitgewerkt in bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening (juridische regels).

9. Toepasbare regels

Uitkomsten: niet uitgewerkt in bijlage VI Voorbeelden toepasbare regels.

4. Variant 2: Bestaande regels doelgericht maken

Bestaande juridische regels structureren in beslissingstabellen, doelgericht verbinden en creëren van toepasbare regels. Dit is inhoudelijk flink anders dan variant 1, aangezien het vertrekpunt de huidige regelgeving is. Het is nog steeds aangeraden om de toegepaste principes te doorlopen en na te gaan in hoeverre dit relevant is voor de huidige regelgeving, maar dit is niet noodzakelijk. In de onderstaande voorbeelden wordt telkens één activiteit uitgewerkt die zijn oorsprong kent in de Keur en Algemene regels van een waterschap. Daarbij heeft TROWA geen verdere analyse gedaan naar gewenste sturing of de relevante doelen. Het omzetten van artikelen is leidend geweest.

4.1 Voorbeeld 1 – Af- en aanvoeren, lozen en onttrekken oppervlaktewater

Context:

In dit voorbeeld is gekozen voor de activiteit ‘Af- en aanvoeren oppervlaktewater’ en ‘Lozen en onttrekken oppervlaktewater’, behorende bij het werkingsgebied van het oppervlaktewaterlichaam. Bestaande regelgeving is vertaald naar een beslissingstabel en er heeft geen verdere analyse plaatsgevonden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot figuur 7 en 8.

1. Huidige regels

Regels komende uit de bestaande Keur van Waterschap Noorderzijlvest en uitwerking is ontstaan tijdens werksessie.

Artikel 3.2.2. Algeheel verbod voor kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden

Het is verboden water af te voeren naar of aan te voeren uit oppervlaktewaterlichamen, water te lozen op of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen, dan wel grondwater te onttrekken in het gebied of de gebieden die als zodanig door het Dagelijks Bestuur zijn of worden aangewezen.

Artikel 3.2.3. Watervergunning af- en aanvoeren, lozen en onttrekken van oppervlaktewater

1. Het is verboden zonder vergunning van het Dagelijks Bestuur:

- a. water af te voeren naar of te lozen op oppervlaktewaterlichamen indien de hoeveelheid af te voeren of te lozen water meer bedraagt dan 60 m³ per uur;
- b. water aan te voeren uit of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen, indien de hoeveelheid aan te voeren of te onttrekken water meer bedraagt dan 20 m³ per uur.

Artikel 3.2.4. Meldplicht af- en aanvoeren, lozen en onttrekken van oppervlaktewater

1. Degene die water afvoert naar of loost op oppervlaktewaterlichamen doet daarvan vooraf melding aan het Dagelijks Bestuur, indien de hoeveelheid te verplaatsen water meer bedraagt dan 30 m³ per uur.

2. Degene die water aanvoert uit of onttrekt aan oppervlaktewaterlichamen doet daarvan vooraf melding aan het Dagelijks Bestuur, indien de hoeveelheid te verplaatsen water meer bedraagt dan 10 m³ per uur.

2. Relevante doelen

Af- en aanvoeren oppervlaktewater:

- Nog niet verbonden, wel gewenst.

Lozen en onttrekken van oppervlaktewater:

- Nog niet verbonden, wel gewenst.

3. Werkingsgebieden (uitlezen en beschikbaar stellen)

Uitkomst:

- Overige oppervlaktewaterlichamen en gebieden.
- Kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden.

4. Activiteit (uitlezen)

Uitkomst:

- Af- en aanvoeren oppervlaktewater.
- Lozen en onttrekken van oppervlaktewater.

5. Verwerken in beslissingstabellen

Uitkomst:

- Zie twee onderstaande beslissingstabellen.

Doel: ?				
Activiteit: Af- en aanvoeren oppervlaktewater				
Werkingsgebied	Overige oppervlaktewaterlichamen en gebieden			Kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden
Hoeveelheid afvoeren of lozen	≤ 60 m3/uur		> 60 m3/uur	-
Hoeveelheid afvoeren of lozen (2)	≤ 30 m3/uur	> 30 m3/uur	-	-
Plicht	Zorgplicht	Melding	Vergunningsplicht	Algeheel verbod

Figuur 7. Bijlage IV. Beslissingstabel behorend bij afvoeren of lozen oppervlaktewater

Doel: ?				
Activiteit: Lozen en onttrekken van oppervlaktewater				
Werkingsgebied	Overige oppervlaktewaterlichamen en gebieden			Kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden
Hoeveelheid aanvoeren of onttrekken	≤ 20 m3/uur		> 20 m3/uur	-
Hoeveelheid aanvoeren of onttrekken (2)	≤ 10 m3/uur	> 10 m3/uur	-	-
Plicht	Zorgplicht	Melding	Vergunningsplicht	Algeheel verbod

Figuur 8. Bijlage IV. Beslissingstabel behorend bij aanvoeren of onttrekken oppervlaktewater

Algemene toelichting bij criteria:

1. Oppervlaktewaterlichamen kunnen een opgave hebben. Dit betekent dat in de toekomst een verbetering of onderhoud zal plaatsvinden op deze kwetsbare locaties. Gedurende de doorlooptijd van deze verbetering kunnen tijdelijk andere plichten gelden.
2. Hoeveelheid van afvoeren en lozen of aanvoeren of onttrekken heeft invloed op het watersysteem. Daarom worden variërende grenswaarden gesteld, waarbij afhankelijk van de grens andere plichten van toepassing zijn. Beide activiteiten kennen een ander effect en daarmee ook een andere uitwerking.

6. Juridische regels

Uitkomsten: niet uitgewerkt in bijlage V.

Inhoud grotendeels al beschikbaar (oorspronkelijke document), wel thematische- en structuurveranderingen benodigd.

7. Toepasbare regels

Uitkomsten: niet uitgewerkt in bijlage VI.

Inhoud niet beschikbaar, op soortgelijke manier herleidbaar als bij voorbeelden variant 1.

4.2 Voorbeeld 2 – Steiger aanleggen

Context:

In dit voorbeeld is gekozen voor de activiteit 'Steiger aanleggen', behorende bij het werkingsgebied van het waterstaatswerk en Natte Ecologische Zone. Bestaande regelgeving is vertaald naar een beslissingstabel en tevens zijn doelen hieraan verbonden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot figuur 9.

1. Huidige regels

Regels komen uit de bestaande Keur en Algemene regels van Hoogheemraadschap van Delfland en uitwerking is ontstaan tijdens werksessie.

Artikel 3.1 Watervergunning waterstaatswerken en bijbehorende zones

1. Het is verboden zonder vergunning van het bestuur waterstaatswerken aan te leggen of te wijzigen.
2. Het is verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden, vaste substanties of voorwerpen te laten staan, of te laten liggen, of de waterstand op een ander peil te brengen of houden dan het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld.

Paragraaf 2.1, artikel 1: Meldplicht steiger

Voor het aanbrengen van een steiger binnen de zone waterstaatswerk, profiel van vrije ruimte of beschermingszone kan worden volstaan met een melding als aan alle volgende criteria wordt voldaan:

- a. de lengte van de steiger is maximaal 6 meter
- b. de breedte van de steiger steekt maximaal 1,50 meter buiten de oeverlijn uit
- c. de steiger wordt aangelegd op een afstand van ten minste 2 meter van een eventueel naastgelegen steiger
- d. de steiger wordt niet binnen een natte ecologische zone aangelegd.

2. Relevante doelen

Uitkomst:

- waterkwaliteit
- waterveiligheid

3. Werkingsgebieden (uitlezen en beschikbaar stellen)

Uitkomst:

- Waterstaatswerk, profiel van vrije ruimte of beschermingszone
 - o Natte ecologische zone
 - o Natte ecologische zone
- Overig beheergebied

4. Activiteit (uitlezen)

Uitkomst:

- Steiger aanleggen

5. Verwerken in beslissingstabellen

Uitkomst: zie onderstaande beslissingstabel.

Afwegingscriteria	Waterstaatswerk, profiel van vrije ruimte, beschermingszone								Overig beheergebied
Locatie	Buiten natte ecologische zone				Binnen natte ecologische zone				-
Afstand tussen naastgelegen steigers	>= 2 m		< 2 m		>= 2 m		< 2 m		-
Afmeting steiger	b<=1,5m en l<=6m	b>1,5m en/of l>6m	b<=1,5m en l<=6m	b>1,5m en/of l>6m	b<=1,5m en l<=6m	b>1,5m en/of l>6m	b<=1,5m en l<=6m	b>1,5m en/of l>6m	-
Waterkwaliteitsdoel geborgd (ja/nee)	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	N.v.t
Plicht	Melding	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Vergunning	N.v.t

Figuur 9. Bijlage IV. Beslissingstabel bij steiger aanleggen

Algemene toelichting bij criteria:

1. Het watersysteem wordt beschermd door zoneringen toe te kennen waar regelgeving van toepassing is. Bij de verschillende zoneringen kunnen verschillende plichten gelden.
2. Natte ecologische zones zijn locaties waar specifieke criteria voor gelden, gezien de bijdrage dat het levert aan de waterkwaliteit. Bij een activiteit uitvoeren binnen deze zone kunnen andere plichten gelden dan hierbuiten.
3. De afstand tussen naastgelegen steigers heeft effect op de waterkwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam. Daarom kunnen verschillende plichten gelden voor geldende grenswaarden.
4. De afmeting van een steiger heeft effect op de waterkwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam. Daarom kunnen verschillende plichten gelden voor geldende grenswaarden.

6. Juridische regels

Uitkomsten: niet uitgewerkt in bijlage V Voorbeeld waterschapsverordening (juridische regels). Inhoud grotendeels al beschikbaar (oorspronkelijke document), wel thematische- en structuurveranderingen benodigd.

7. Toepasbare regels

Uitkomsten: niet uitgewerkt in bijlage VI Voorbeelden toepasbare regels.

Inhoud niet beschikbaar, op soortgelijke manier herleidbaar als bij voorbeelden variant 1.